

POSTAVENÍ LIBERECKÉHO KRAJE

Na konci srpna byla Krajskou správou ČSÚ v Liberci vydána publikace Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Libereckého kraje – 2015, která je analytickým obrazem vybraných tendencí uvedených oblastí v loňském roce s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2010). Zahrnuje oblasti, kde je možné kvantifikovat vývoj pomocí statistických ukazatelů, přičemž je kladen důraz na jevy v kraji významné.

V textu je posuzován vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky, mimo jiné je také zařazena kapitola s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nejsou k dispozici kompletní údaje za rok 2015, proto v některých oblastech je hodnocení zpracováno pouze do roku 2014 (především makroekonomika), v dalších oblastech jsou údaje za rok 2015 zatím pouze předběžné a budou postupně přesňovány.

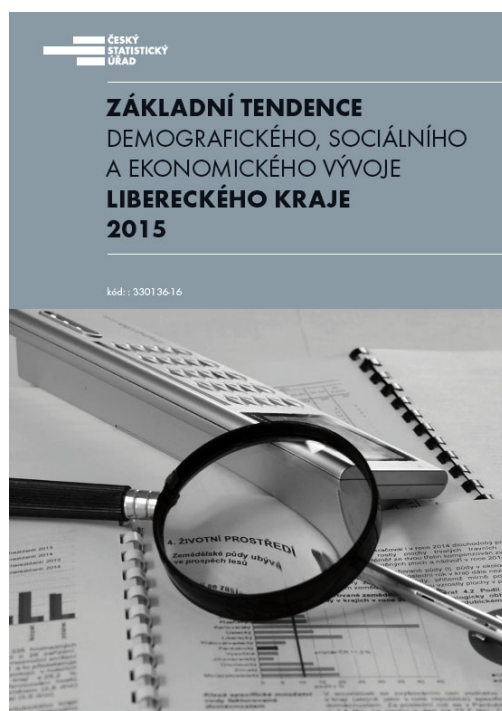
Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je také dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů v Libereckém kraji od roku 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků.

Plné znění publikace, stejně tak jako materiály z předchozích let, jsou k dispozici na internetových stránkách Krajské správy ČSÚ v Liberci (https://www.czso.cz/csu/xl/120615_tendence).

Shrnutí základních poznatků

Demografie

- Počet obyvatel Libereckého kraje se v roce 2015 zvýšil na 439,6 tis. především stěhováním, ale také přirozenou měnou.
- Průměrný věk obyvatel Libereckého kraje v roce 2015 činil 41,6 let a za posledních 25 let se navýšil o 5,8 let. Ženám bylo průměrně 42,9 let (o 5,7 let více), mužům 40,1 let (o 6,0 let více).
- Porodnost v kraji byla nejvyšší za posledních 5 let, zemřelo nejvíce osob od roku 1995. Pokračoval vzestupný trend dětí narozených mimo manželství (53,7 %). Průměrný věk matky při narození prvního dítěte za posledních 25 let vzrostl o 6,3 let na 28,3 let.
- Počet sňatků uzavřených v roce 2015 v Libereckém kraji poprvé od roku 2010 překročil dvoutisícovou hranici. Dlouhodobě se zvyšuje průměrný věk snoubenců při prvním sňatku – u nevěst se od roku 1992 zvýšil o 8,0 let na 29,5 let a u ženichů o 8,3 let na 32,3 let.
- Počet rozvodů v posledních letech spíše klesá, v roce 2015 se jednalo o třetí nejnižší počet za posledních 25 let.

Sociální oblast

- Počet zaměstnaných i míra zaměstnanosti byly v roce 2015 nejvyšší za posledních 10 let.
- Počet uchazečů o zaměstnání se od roku 2013 snižuje, v roce 2015 se poprvé od roku 2009 dostal pod hranici 20 tis. osob.
- Počet volných pracovních míst evidovaných úřady práce roste posledních 7 let.
- Mzdy v Libereckém kraji se dlouhodobě zvyšují. Po odečtení vlivu inflace v roce 2015 meziročně reálně vzrostly o 3,3 %. V mezikrajském srovnání se umístila na 5. nejvyšší pozici.
- Počet žáků základních škol byl ve školním roce 2015/2016 nejvyšší za posledních devět let, meziročně mírně poklesl počet dětí v mateřských školách. Ubývají studující na středních školách, výrazně poklesl zájem o studium na vyšších odborných školách. Klesá počet studentů vysokých škol v kraji.
- Počet příjemců starobních důchodů roste. Průměrný starobní důchod sólo překročil hranici 11 tis. Kč. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu byl v kraji 4. Nejnižší.
- Kriminalita v Libereckém kraji překračuje republikový průměr. V roce 2015 v přepočtu na 1 000 obyvatel připadlo 25,4 zjištěných trestných činů a v rámci krajů České republiky se jednalo o 3. nejvyšší hodnotu.
- Nehodovost se v kraji meziročně zvýšila o 8,9 %, závažnost nehod (počet zemřelých na 1 000 obyvatel) je však třetí nejnižší.

Ekonomická oblast

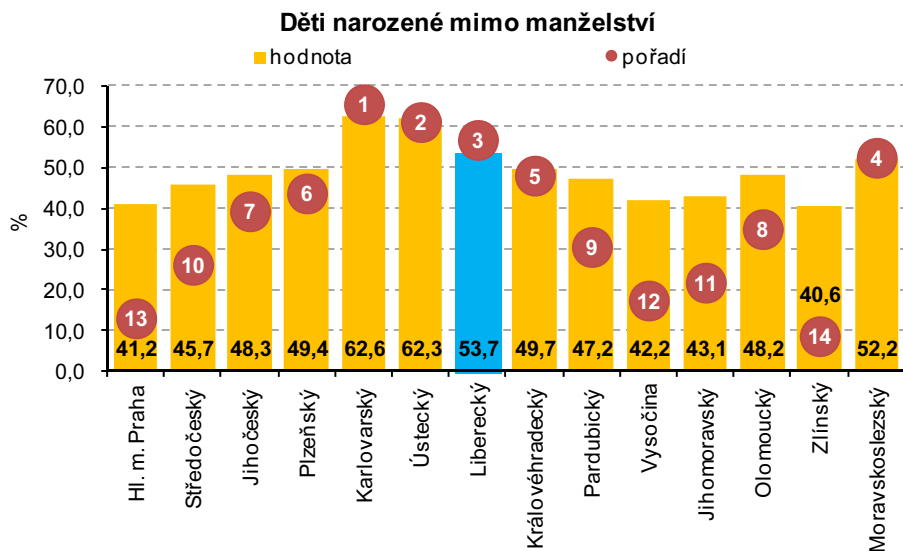
- Liberecký kraj dlouhodobě patří mezi regiony s nižší úrovní HDP. HDP na obyvatele v roce 2014 dosáhlo 77,9 % republikového průměru.
- K vyšším patřil podíl výdajů na vědu a výzkum na HDP.
- Vybavenost domácností informačními technologiemi je v porovnání s ostatními regiony stále nízká; v posledním desetiletí však vykázala nejvyšší nárůst.
- V kraji se od roku 2013 snižuje počet mikropodniků (1–9 zaměstnanců) a malých podniků (10–49 zaměstnanců), naopak přibývalo podniků bez zaměstnanců a středních podniků (50–249 zaměstnanců).
- Rok 2015 byl mimořádně výnosný pro většinu obilovin, cukrovku technickou a řepku. Naopak sklizeň brambor byla za posledních deset let nejnižší.
- V posledních deseti letech v kraji významně rostly především chovy koní, ovcí a koz. Navýšily se i stavy skotu, výrazně omezen byl však chov prasat a drůbeže.
- V roce 2015 byly tržby průmyslových podniků nejvyšší za posledních pět let, 68,0 % těchto tržeb pocházelo z přímého vývozu.
- Základní stavební výroba v kraji jako v jediném v letech 2010 až 2015 nepřetržitě klesala, objem stavebních prací v malých stavebních firmách v roce 2015 naopak výrazně oživil.
- V roce 2015 bylo dokončeno nejméně bytů za posledních 10 let, zájem o zahájení výstavby klesal. Nejvíce bytů na 1 000 obyvatel bylo v poslední dekádě dokončeno v obci Bedřichov (24,5 ‰).
- Návštěvnost kraje byla v roce 2015 nejvyšší za poslední čtyři roky.

Životní prostředí

- Zemědělská půda postupně ubývá, zmenšuje se především plocha orné půdy. Roste rozloha lesních pozemků, trvalých travních porostů a v roce 2015 mírně vzrostla také výměra zastavěných ploch a nádvorí.
- Cena vodného v kraji roste a je druhá nejvyšší v republice. Cena stočného byla dokonce nejvyšší a převyšovala republikový průměr o téměř 10 Kč.
- V kraji klesá produkce všech látek znečišťujících ovzduší (včetně tuhých).
- Produkce podnikového i komunálního odpadu vykazuje proměnlivý charakter. Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v kraji je pod republikovým průměrem a meziročně se snížil.
- Investice na ochranu životního prostředí v roce 2014 výrazně poklesly a byly nejnižší za posledních pět let.

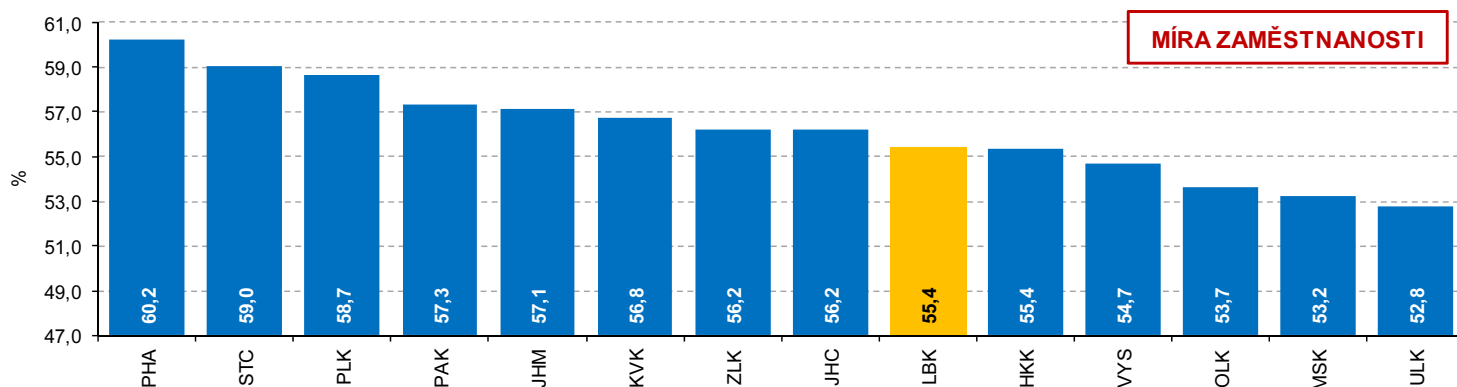
Demografie

- nejvyšší hrubá míra rozvodovosti
- 2. nejvyšší hrubá míra potratovosti
- 3. nejvyšší hrubá míra sňatečnosti
- 3. nejnižší index stáří
- 3. nejvyšší podíl dětí narozených mimo manželství
- 3. nejvyšší index ekonomického zatížení
- 3. nejnižší průměrný věk obyvatel
- 4. nejvyšší hrubá míra porodnosti
- 5. nejnižší hrubá míra úmrtnosti

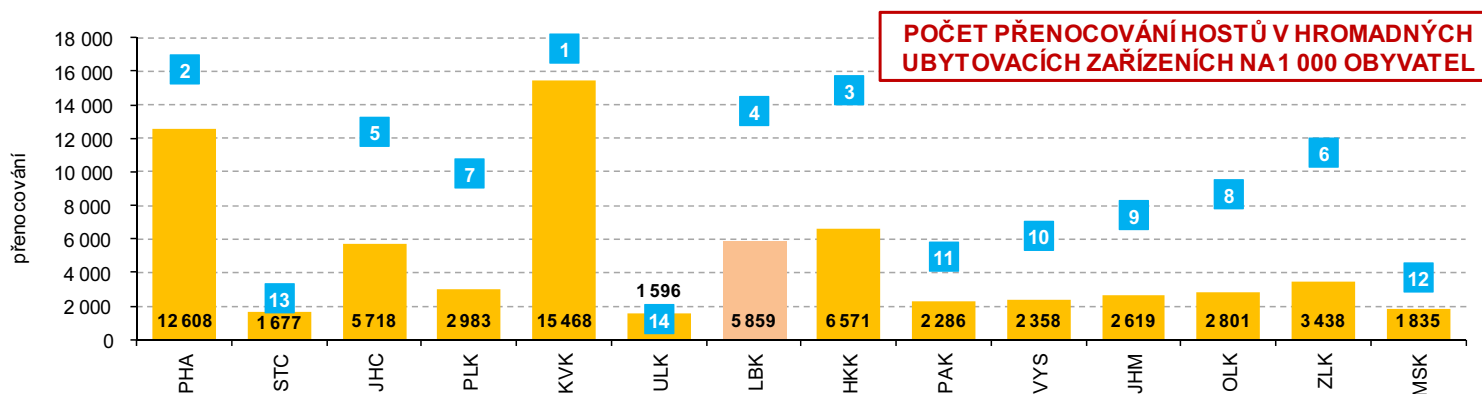
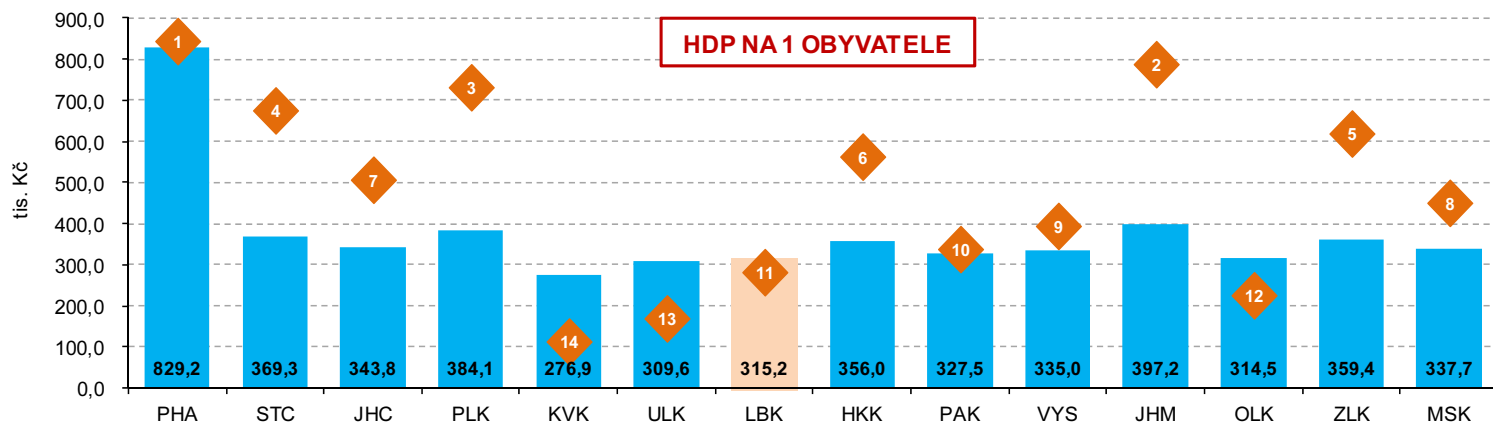
Sociální oblast

- 3. nejvyšší náklady na bydlení
- 3. nejvyšší počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel
- 4. nejnižší podíl příjemců předčasného starobního důchodu
- 4. nejnižší počet lékařů na 1 000 obyvatel
- 5. nejnižší čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
- 5. nejvyšší průměrný celkový starobní důchod sólo
- 5. nejnižší počet dopravních nehod, v přepočtu na 1 000 obyvatel však 6. nejvyšší hodnota
- 6. nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti
- 7. nejvyšší průměrný čistý peněžní příjem domácností přepočtený na jednu osobu
- 10. nejnižší podíl domácností s počítačem připojeným k internetu
- 6. nejvyšší obecná míra nezaměstnanosti
- 6. nejnižší míra zaměstnanosti
- největší rozdíl v zaměstnanosti mužů a žen
- 6. nejnižší míra ekonomické aktivity
- 6. nejvyšší podíl nezaměstnaných
- 5. nejvyšší mzda na základě výsledků strukturální statistiky mezd
- 4. nejvyšší medián na základě výsledků strukturální statistiky mezd
- 5. nejvyšší průměrná hrubá měsíční nominální mzda (v přepočtu na plně zaměstnané) získaná z podnikového čtvrtletního výkaznictví za subjekty s pracovištěm na území Libereckého kraje

Ekonomická oblast

- 3. nejnižší počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel
- 3. nejvyšší počet hromadných ubytovacích zařízení, 2. nejvyšší počet zařízení v přepočtu na km²
- 4. nejnižší hrubý domácí produkt na 1 obyvatele
- 4. nejvyšší spotřeba elektrické energie v přepočtu na jednoho obyvatele
- 4. nejvyšší počet přenocování hostů v HUZ na 1 000 obyvatel, 4. nejdelší průměrná doba pobytu
- 5. nejvyšší podíl výdajů na vědu a výzkum na HDP
- 5. nejvyšší podíl sekundárního sektoru na hrubé přidané hodnotě

Životní prostředí

- nejvyšší zastoupení chráněných území na rozloze kraje
- nejvyšší podíl lesní půdy na celkové rozloze
- nejvyšší úbytek orné půdy
- nejvyšší cena za odvádění odpadních vod
- 2. nejvyšší podíl ekologicky obhospodařované půdy na výměře zemědělské půdy
- 2. nejvyšší cena vodného
- 6. nejvyšší spotřeba vody domácností na osobu a den

